

“Si Madrid no en retira les traves, jo tornaria el traspàs”

Ricard Font (Girona, 1971) és director general de Transport i Mobilitat de la Generalitat de Catalunya. Quan va arribar al seu despatx, es va trobar el regal enverinat del traspàs per a gestionar Rodalies i Regionals. Té sobre la taula la tasca de crear un nou contracte programa per a començar el 2012, amb un nou operador o amb Renfe. Madrid, però, no sembla disposada a deixar treballar en pau.

Després de l'avís de Madrid que la legislació encara no us permet de substituir Renfe, esteu lligat de mans i peus per a millorar l'actual gestió dels trens de rodalia i els regionals, que us encomana un traspàs efectuat l'1 de gener de 2010?

—Aquest advertiment vicia des de tots els punts de vista la transferència, perquè deixa sense efecte una de les principals funcions que ha de tenir un govern per a exercir la competència: poder triar l'operador. Però el senyor Víctor Morlán deu saber que hi ha una addenda del traspàs que estableix que l'estat ha de fer les modificacions legislatives corresponents en el termini màxim d'un any per a fer possible el canvi d'operador. I no ho ha fet. L'1 de gener del 2011 expirava el termini. Això no val diners.

—És una qüestió estrictament política, doncs?

—Pocs dies després de les declaracions de Morlán es va aprovar una moció al parlament espanyol amb el

vot favorable de CiU i PSOE que insta el govern espanyol a tramitar aquesta modificació. Ho ha de fer per la via de la urgència, perquè l'1 de gener del 2012 hem de tenir l'oportunitat de triar.

—El govern ha hagut de canviar el seu full de ruta?

—En absolut. Hem fet els estudis pertinents i hem continuat treballant amb una proposta de contracte programa per al futur operador, i el mes entrant hem de poder decidir quin és el camí a recórrer.

—És possible que el 2012 Renfe ja no operi les línies de rodalia i regionals de Catalunya?

—Hem de negociar un contracte programa diferent i hem de veure encara qui serà l'operador.

—Què tindrà de diferent el nou contracte programa que no té el que ara hi ha amb Renfe?

—Es defineixen tres qüestions noves: els nivells de qualitat i exigència del servei prestat, les condicions econòmiques per a finançar el dèficit de

DANI CODINA

l'operador i un règim sancionador en cas d'incompliment dels estàndards de qualitat.

—Renfe podria complir els requisits, però també Ferrocarrils de la Generalitat, la companyia francesa SNCF i molts altres. Quin serà el criteri per a triar un operador o un altre?

—El govern pot fer un contracte programa directament amb un operador públic. Per tant, el pot encarregar directament a Renfe o a FGC, o a qualsevol operador privat que tingui participació d'un operador públic. I si no és aquest cas, es pot treure un concurs per a un operador privat.

—Amb quin criteri s'atorgarà la gestió si tots els aspirants compleixen els requisits?

—Això ho ha de marcar un plec de condicions de licitació.

—La Generalitat té cap preferència?

—La prioritat ara no és si l'operador és Renfe o un altre, sinó que el futur contracte programa que regeixi les relacions entre la Generalitat i un operador públic o privat signifiqui una millora del servei, que és l'única obsessió que tenim.

—Fa la sensació que, per a evitar conflicte, la solució més còmoda per al govern seria mantenir Renfe durant un temps.

—Hi insisteixo, el debat no és qui ho gestiona, sinó com es gestiona.

—La gestió de Renfe és bona?

—Sabem que els problemes derivats de la infraestructura d'ADIF són molt greus, i sabem que Renfe ha gestionat Rodalies a vegades bé i a vegades malament.

—En tot cas, si no hi ha més inversions per part del Ministeri de

Foment en infraestructures, difícilment es podrà millorar el servei.

—No és difícil, és impossible sense més inversions de Foment a Catalunya. Amb les competències que tenim ara, podem millorar les freqüències de pas d'algunes línies, i hem fet una línia nova, la R8 entre Granollers i Martorell. Però els accessos a Barcelona ja són col·lapsats, i és molt difícil de millorar el servei.

—I doncs, què pot fer el govern?

—La pressió sobre l'operador es nota. Podem millorar algunes línies, i això es notarà en una millora del servei i un increment dels passatgers. I si al contracte programa hi posem unes condicions, s'hauran de complir. No voldrem trens antics, i qui vulgui operar haurà de canviar els trens. I si establim una freqüència de pas, s'haurà de complir. Ara no tenim tots

aquests instruments, però amb el nou contracte programa sí que els tindrem, i l'usuari hi notarà una millora. Ara bé, que ningú no pensi que es produirà un canvi brutal.

—Sigui com sigui, la infraestructura continua essent del Ministeri de Foment, i Renfe és un operador públic espanyol. Si la Generalitat se'n desfés, voleu dir que encara no hi hauria més discriminació inversora cap a Catalunya en matèria ferroviària?

—D'entrada, el traspàs és mal fet. Les declaracions de Víctor Morlán recordant que la llei encara no autoritza el canvi d'operador són una constatació més que és un traspàs mal tancat: no tenim cap control ni autoritat sobre les vies ni les estacions, ni els trens, que són de Renfe, ni els treballadors, que no resten sota l'administració catalana i, segons que sembla, tampoc no tenim el dret de triar operador. Ja és tot dit. Si finalment es constata que no tenim dret a triar —ja no dic canviar d'operador, que pot ser un pas més enllà—, per a què volem un traspàs?, per a fixar horaris?

—S'hauria d'haver rebutjat el traspàs?

—Sí, és clar.

—Teniu la sensació que Madrid ha enganyat Catalunya?

—Totalment. El traspàs és una estafa a Catalunya, això no té retop. No tenim cap capacitat d'incidir en la millora substancial del servei. La Generalitat ha de fer un esforç per a fer la feina seriosament, i si després el govern de Madrid no és seriós amb Catalunya, doncs ens haurem de plantejar unes altres coses.

—Per exemple?

—Plantar-nos políticament. Forma part dels greuges de Catalunya a presentar a Madrid.

—No donar suport a un futur govern espanyol en què CiU pugui ser decisiva?

—Això no em toca a mi de dir-ho.

—I doncs, què enteneu per plantar-vos?

—Deixar clar que la Generalitat no hi és per a rebre les crítiques per un servei que no pot gestionar com cregui convenient i que no rep les inversions necessàries.

DANI CODINA

—Podríeu arribar a renunciar a la competència de la gestió?

—No, com a govern no podem renunciar a una competència.

—Protesta verbal i cap a casa?

—Si Madrid no retira les traves, és a dir, si jo, com a director general de Transports, no puc triar operador i no puc aplicar el full de ruta per a Rodalies i Regionals, el cos em demanarà embolicar el traspàs i tornar-lo. I com a director general hauré de dir al

del traspàs. I això no es prepara en cinc mesos, es prepara en anys.

—Voleu dir que FGC ara no estaria en disposició d'assumir el servei de rodalies totalment o parcialment?

—Podria estar en disposició d'intentar entomar una part del servei.

—El president de FGC està convençut que la companyia està preparada.

—Doncs aleshores de segur que ho està. FGC és una garantia que la xarxa

“No tanquem la porta ni a FGC ni a Renfe ni a cap altre operador públic o privat, també internacional”

govern que la recomanació és que emboliqui el traspàs i el torni a Madrid. Si no puc fer res per a millorar el servei, jo perdre el meu crèdit davant els ciutadans.

—Sembla lògic que si Catalunya té una competència ferroviària i té un hòlding ferroviari català, FGC, que assegura que està preparat per a assumir responsabilitats, se li encarregui la gestió. Però des del gener del 2010, que la gestió continua a mans de Renfe.

—Aquesta reflexió l'haurien de fer els anteriors responsables d'aquesta conselleria, que no va preparar FGC per a entomar el servei en el moment

que gestiona és eficient, eficaç, sense retards, sense incidències i amb un nivell de servei molt alt. Ens agradaria que FGC gestionés una part del servei de rodalies, o tot el sistema, si és que realment es veu amb cor de fer-ho.

—Però aquest és un debat que hem de fer quan tinguem clar quin és el camí a prendre d'acord amb les regles del joc, que intentem canviar els darrers sis mesos.

—Quines regles de joc no us agrada venen, del traspàs del gener del 2010?

—Ens vam trobar amb un contracte programa que és un contracte d'adhesió a Renfe. Doncs res de contractes

d'adhesió, i diem a FGC que estudiï la possibilitat de tirar endavant totalment o parcialment la gestió de les línies que ara opera Renfe, per a estar preparada perquè, quan el govern prengui la decisió sobre quin ha de ser el full de ruta, pugui estar disponible.

—Per tant, preferiu FGC.

—No tanquem la porta que ho facin FGC, Renfe o qualsevol altre operador públic o privat, també internacional. I també hi ha la possibilitat que ho gestionin diversos operadors amb una aliança.

—Quan se sabrà qui gestionarà Rodalies a partir del 2012?

—A partir del novembre, quan s'ha-gi tancat la negociació amb l'operador corresponent. Però abans de l'estiu la Generalitat ja haurà tancat tots els detalls del full de ruta.

—Amb quines dificultats topa el govern a l'hora de determinar quin servei vol oferir, i per tant, exigir, a l'operador?

—El material mòbil és un problema. A l'àmbit europeu, hi ha moltes empreses que et lloguen o venen trens per a operar en qualsevol xarxa, però aquí, amb l'amplada ibèrica, o compres els trens a Renfe o els hi llogues. De fet, el contracte programa que van deixar diu que el material mòbil se l'ha de quedar el nou operador, i que els treballadors tenen la continuïtat garantida.

—Això no aboca el govern a continuar lligat a Renfe?

—No, pot haver-hi un altre operador que compri els trens a Renfe i es quedi el seu personal.

—L'oferta, d'entrada, no és pas especialment atractiva...

—Però és que a fer un tren s'hi triga divuit mesos, el calendari no ho permetria.

—La línia R8, que entra en funcionament aquesta setmana, continuarà essent gestionada per Renfe. Però a partir del gener del 2012 podria canviar de mans?

—El futur contracte programa, una de les coses que ha de poder fer és discriminar per línies i per serveis de rodalies i regionals. Per tant, pot ser que la gestioni algun altre operador.

Gemma Aguilera